

เปลี่ยนประตูใหม่เถอะ !

เรื่องนี้จะเล่าให้ฟังครับ เป็นเรื่องของเพื่อนบ้านกระทบกระทั่งกันในชีวิตประจำวัน แล้วก็ไปใช้สิทธิ ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิแค่ไหน ไปดูกัน

นายมือหนักมีหนังสือ ๒ ฉบับถึงเทศบาลเมืองอรัญญิก ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ ดำเนินการเรื่องร้องเรียน เนื่องจากมีผู้ร้องเรียนว่าบ้านของนายมือหนักเปิดประตูเสียงดังในเวลากลางคืน สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียน จึงขอข้อมูลข่าวสาร ๒ รายการ คือ ๑) หนังสือร้องเรียนของผู้กล่าวหา พร้อมพยานหลักฐาน ๒) รายงานการพิจารณาและสรุปเรื่องร้องเรียน เทศบาลมีหนังสือตอบว่า หนังสือ ร้องเรียนในรายการที่ ๑ เปิดเผยให้ แต่ปกปิดชื่อและข้อความที่ทำให้ทราบตัวผู้ร้องเรียน และเนื่องจากหนังสือ ร้องเรียนเขียนด้วยลายมือแบบบ้าน ๆ ถ้าได้เห็นก็อาจรู้ได้ว่าเป็นใคร จึงพิมพ์ขึ้นใหม่แทนการถ่ายเอกสาร ส่วนรายการที่ ๒ เปิดเผยให้เฉพาะรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยปกปิดชื่อและข้อความที่ทำให้รู้ตัวคนใด นายมือหนักจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาลเมืองอรัญญิก ได้ส่งเอกสารที่ปฏิเสธและชี้แจงเหตุผลสรุปว่า หากเปิดเผยหนังสือร้องเรียนแล้ว อาจเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือ ความปลอดภัยของผู้ร้องเรียน หรือรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๕) จึงให้ ปกปิดชื่อหรือข้อความ ส่วนหนังสือร้องเรียนที่เป็นการเขียนด้วยลายมือก็ได้คัดลอกจากต้นฉบับแทนการถ่าย เอกสาร ส่วนรายงานการพิจารณาและสรุปเรื่องร้องเรียน มีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลอยู่ด้วย จึงเปิดเผยให้ เฉพาะรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปกปิดชื่อและข้อความที่ทำให้รู้ตัวคนได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลตามคำขอมี ๒ รายการ คือหนังสือร้องเรียนของศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ และบันทึกข้อความ งานรักษาความสงบ เรื่อง รายงานผลการ ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีประชาชนได้รับความเดือดร้อน เทศบาลเมืองอรัญญิกชี้แจงว่าได้เปิดเผยหนังสือร้องเรียน ให้ทราบแล้ว โดยคัดลอกจากต้นฉบับแทนการถ่ายเอกสาร และรายงานการพิจารณาและสรุปเรื่องร้องเรียนได้ เปิดเผยแล้วเช่นกัน โดยปกปิดชื่อ นามสกุล และที่อยู่ ซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ประชาชนแจ้งข้อมูลการ กระทำที่อาจเป็นความผิดตามกฎหมาย จึงเป็นการร้องเรียนให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐตรวจสอบว่ากระทำ ความผิดจริงหรือไม่ การเปิดเผยชื่อผู้ร้องเรียนอาจจะทำให้ต่อไปไม่มีใครกล้าให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการ เพราะเกรงว่าจะได้รับอันตราย อาจมีผลพวงให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ๆ ประกอบกับการร้องเรียน ไม่เป็นการกลั่นแกล้งผู้ถูกร้องเรียน การที่เทศบาลเมืองอรัญญิกเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบางส่วน ก็เพียงพอที่นายมือหนัก จะตรวจสอบเรื่องที่ถูกร้องเรียนได้แล้ว จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

มีข้อสังเกตให้ครับว่า นอกจากปกปิดชื่อ นามสกุล ที่อยู่แล้ว การได้เห็นลายมือแล้วรู้ว่าเป็นใคร ก็ต้องใช้วิธีพิมพ์ขึ้นใหม่ครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือไปได้นะครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๑๗๓/๒๕๖๒)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”